

GlaxoSmithKline Kft. – „Együtt a jobb egészségért: értünk, velünk”

A program a MAF Társadalmi Befektetések Díj 2015-ös pályázatán a *MAF Leginnovatívabb Támogatói Program Kategóriában 3. helyezést*, ezen kívül mind a *MAF Legsikeresebb Partneri Együttműködések Kategóriában*, mind a *MAF Az Év Társadalmi Befektetési Programja Kategóriában 2. helyezést* ért el.

A program időtartama: 2012-2015

A programra fordított támogatás a pályázat benyújtásáig:

- kb. 43.000.000 Ft

A program előzményei:

A GSK által gyártott és forgalmazott termékekhez kapcsolódó piacelemzések egyben népegészségügyi adatokkal is szolgálnak, amelyek alapján a GSK számára (is) nyilvánvalóvá vált, hogy a romák egészségi állapota Közép-kelet Európában jelentősen rosszabb, mint a többségé.

A program célja:

A GlaxoSmithKline a „**European Community Partnerships**” elnevezésű átfogó CSR programjának keretein belül hátrányos helyzetű csoportok egészségügyi ellátórendszerhez való jobb hozzáférését segítő programokat támogat.

2011-ben a legrosszabb egészségi állapotú, legnagyobb európai kisebbség, a romák támogatása került a fókuszba.

A programban olyan projektek részesülhetnek támogatásban, amelyek a GSK egyes leányvállalatai és egy helyi civil szervezet összefogásával valósulnak meg. Ennek megfelelően a szóban forgó roma mediációs program is ebben a formában indult el.

Illeszkedés a vállalat támogatási stratégiájába:

A GSK vezetése tudatosan törekszik olyan társadalmi célú programok megfogalmazására, amely összhangban áll a cég mottójával (*"do more, feel better, live longer"*). A „European Community Partnerships” (ECP) elnevezésű átfogó társadalmi felelősségvállalási program ezekre a társadalmi szükségletekre kíván reagálni, amikor évről évre különböző célcsoportok számára, különböző beavatkozásokon keresztül megvalósuló egészségfejlesztési célú támogatásokra ír ki pályázatot leányvállalatai és helyi civil szervezetek számára.

A program leírása:

A konkrét pályázatot a GSK Központ írta ki leányvállalatai számára. A magyarországi szervezet erre reagálva kereste meg a Partners Hungary Alapítványt (PHA), hogy a roma mediációban és a nemzetközi hálózati munkában megszerzett tapasztalataira alapozva vegyen részt a projektben. Az induláskor fontos szempont volt, hogy a civil együttműködések erősítésével társadalmilag hasznos projektek valósuljanak meg, illetve, hogy a bevont civil partnerek gyakorlattal rendelkezzenek a terepmunkában.

A hazai projektben 12 roma egészségügyi mediátor (RM) képzése és foglalkoztatása valósult meg, 6 településen készült egészségügyi akcióterv és összesen 9 mikroprojekt kelt életre.

Az említett mikroprojektek keretében olyan maradandó értékeket teremtő aktivitások valósultak meg, amelyek közösség alapú megtervezése és megvalósítása fejlesztette a közösség öngondoskodási és felelősségvállalási hajlandóságát.

Elkészült többek között 100 kültéri illemhely, megszervezésre került két egészségügyi szűrővizsgálatokkal egybekötött egészségnap, több mint 40 lakás tisztasági festésére került sor, egy telepen csótányirtást végeztek a résztvevők, beszerettek 30 hulladéktárolót, az egyik településen pedig az óvodában sósobát alakított ki a helyi közösség.

A 4 országban zajló nemzetközi program megvalósítására a GSK speciális menedzsment struktúrát dolgozott ki. A nemzetközi menedzsment teambe - a megvalósításért felelős helyi civil szervezetek képviselőin kívül - a GSK is delegált egy-egy vezető beosztású munkatársat, aki munkáját részben a munkaidejében, részben pedig önkéntesen végzi. Ezek a vezetők részt vesznek a projektek megtervezésében, a 3 havonta megrendezendő video telekonferenciákon, a nemzetközi találkozón, tereplátogatásokon és a közösségi kerekasztalokon.

A munkatársak mellett a helyi közösség tagjai és minden közösségi szereplő (polgármester, intézményvezetők) önkéntes alapon vettek részt a projektben.

Innovativitás:

Innovatív elemek:

- a roma egészségügyi mediátor (RM) foglalkoztatása
- az egészségügyi problémák kooperatív tervező módszerrel történő feltárása
- a települési mikro-projekt által a közösség mobilizálása és felhatalmazása a probléma megoldására/enyhítésére.

A fenti elemek mindegyike a közösség egészségfejlesztést szolgálja oly módon, hogy a részvételi demokrácia módszereit viszi el a közösségbe a RM aktív közreműködésével.

A településen elindított új "szakma" (a RM foglalkoztatás) a szolgáltatásokhoz való hozzáférést támogató funkció, aki a közösség és az egészségügyi szolgáltatások közötti híd szerepét tölti be.

A mediátor azokat a főleg kommunikációs, ismeret- és motiváció hiányára visszavezethető akadályokat csökkenti, amik a településen elérhető szolgáltatások igénybevételét hátráltatják.

Partnerség:

A program megvalósításába számos szakmai és kommunikációs partner is bekapcsolódott. A településeken a RM-ok munkáját a helyi védőnők, háziorvosok és szociális szakemberek támogatják. Ezen kívül szakmai támogatóként sikerült megnyerni a Semmelweis Egyetem Egészségtudományi Karát.

A nemzetközi program eredményeként a program megvalósítói a WHO-val és egyéb nemzetközi egészségfejlesztéssel foglalkozó szakmai szervezettel (pl.: EPHA - European Public Health Alliance) is kapcsolatba kerültek.

A program intézményi kapcsolatrendszere a GSK szakmai kapcsolatának bázisán indult el, a program jelentősen támogatja a vállalatot is e kapcsolati tőke megerősítésében, ápolásában, új partnerségek kialakításában.

A tapasztalatok szerint a projekt azokon a településeken tudott sikert / fenntartható eredményt elérni, ahol a lakossági bevonása széleskörű volt és a települési kerekasztalokon illetve a RM munkája eredményeként valódi elköteleződés alakult ki.

Fontos tényező volt még a projekt sikerében, ha a település vezetői és szakemberei (polgármester, védőnő, gyógyszerész, oktatási intézmények vezetői, tanárai) nemcsak hivatalból, de személyes elköteleződésből a projekt mellé álltak, a RM-ek munkáját napi szinten támogatták.

Eredmény, hatás:

Társadalmi szinten:

A nemzetközi szinten történő közös fellépés segíti a PHA döntéshozói szinten végzett munkáját, a roma mediáció, mint szakma elfogadtatását. Bár Magyarországon inkább helyi eredményekről számolhatnak be, Szlovákiában a program nagyban hozzájárult, hogy egy nemzeti program szerveződjön és 250 RM foglalkoztatása és szakmai vezetése valósuljon meg.

A magyar projekt eredményeként 20 roma ember interkulturális mediációra való kiképzése, továbbá 12 fő egy éves foglalkoztatása valósult meg. A képzés és foglalkoztatás hatására a roma mediátorok személyes életútjaiban is új perspektívák bontakoztak ki. Több mediátor továbbtanult, és néhányan az elsődleges munkaerőpiacon is el tudtak helyezkedni.

A helyi közösségi közvetítő munkája eredményeképpen, 2013 - 2015 között Nagyecsedén és Porcsalmán több mint 100 kültéri illemhely készült el önkéntes munkával, a lakók aktív részvételével. Kántorjánosiban, Porcsalmán egészségnapokat szerveztek és ennek keretében egészségügyi szűrővizsgálatokra került sor, illetve mérőeszközök (pl.: vérnyomásmérő) kerültek a közösség birtokába, folyamatos használatába. Nagydoboson az óvodában só-szobát alakítottak ki, Ózdon

csótányirtás valósult meg a helyi romatelepen, Nyírbátorban 40 lakás tisztasági festését végezték el az ott lakók.

A magyarországi településeken a helyi egészségügyi alapellátásra is hatást gyakorolt a program. Általában a védőnő munkájában jelentett nagy támogatást a RM-ok aktivitása, a családok elérése könnyebbé vált, illetve azokat a családokat is sikerült megszólítani, akik elérése a RM nélkül szinte soha nem valósult volna meg. Az oktatási intézmények is aktív részt vállaltak a projekt megvalósításában és részesültek az eredményekből (sószoba az óvodában).

A helyi önkormányzatok a program által elkötelezettebbé váltak és a közösségi kerekasztalokon feltárt problémákra a projekttől független megoldásokat is kínáltak: pl.: lehetővé tették fogamzásgátló eszközök igénylését, vagy a sószoba kialakításában önkormányzati forrásokat is felajánlottak.

Vállalati szinten:

A GSK működését tekintve a nemzetközi program szintjén mutatható ki jelentős előny. Az egészségügyi alapellátás terén a legjelentősebb változást a négy résztvevő országot összehasonlítva (Bulgária, Románia, Szlovákia és Magyarország) Szlovákiában sikerült elérni, hiszen ott nemzeti programmá fejlődött a GSK által is támogatott kezdeményezés.

Az igazi változást az hozná meg, ha a szlovák példához hasonlóan, sikerülne a hazai programot oly módon ismertté és elfogadottá tenni, hogy minél több hátrányos roma közösség hozzájuthasson a lehetőséghez. A program igazi célja nem egyszeri támogatás vagy adományozás, hanem egy olyan program életre hívása, amely hosszútávon nyújt segítséget a hátrányos helyzetben lévő településeken élő embereknek.

Kommunikáció:

A program megvalósítói negyedévente egyeztetnek a program előrehaladásáról és a közös témákról, teendőkről, amely találkozókra a GSK munkatársai is részt vesznek. Évente személyes találkozókat is szerveznek, amelyekre az adott "menedzser" országban kerül sor. Az országokban folyó munka ezen felül egy közös honlapon is követhető.

A magyar projekt kommunikációjában a személyes kapcsolattartás dominál mind a település lakosságával, mind a RM-kel. A széles nyilvánosság a PHA és a GSK honlapján keresztül tájékozódhat, míg egy-egy kiemelkedő eredményről a helyi sajtó is beszámolt. Ezeken felül kisfilmek is készültek, melyek a youtube csatornán érhetőek el.

2015 őszén elindult az TG4BH II. fázisa.

Információk:

- <https://www.gsk.hu/roma-kozossegek-egeszsegfejlesztese.aspx>
- https://www.youtube.com/watch?v=p_aRvhgydKE
- <http://www.togetherforbetterhealth.eu/>
- <http://www.gsk.com/en-gb/responsibility/health-for-all/>